

Z a t w e e f c h u A w i s e s .

Nr. 51. Zettortdeenä 18tä Dezember 1841.

Peelikkums pee teem wahrdeem par
skohlahm. Skattees Nr. 47.

Cekam schodeen eesahfschu runnaht, luhdsobhs
mihlais lassitajs! ne nemm par launu ja beidsa-
mös wahrdds fo fazziju par skohlahm, driffketa-
jam pa wissam dauds wahrdi missijsuschees.
Pats ne warreju tai deenä mahjäs buht, un
fweesch Tawu behrnu, lai gan buhtu Tewim
draugs un sinnatajs, tatschu tà ne kohps, kà ja
pats kohpsi.

Zabild wahrdi wehl prettim teem, kas fakka:
skohlas apslahpst deewabihjaschanu. Skohloti
ne luhdsiht Deewu. Gan taisniba, ka tab-
da skohla, jeb tahda mahziba, ka eeksch pilfa-
teem Latweeschu behrni libds schim dabbusa pee
dauds skohloteem laudim wissu deewabihjaschanu
irr apslahpusti, bet pee tam ne bija skohlas wai-
nigas, bet nemahzitu wezzaku wahja atsitichana,
kas ne sinnaja: weeglafi eenemtees eeksch lau-
neem, nedf eeksch labbeem darbeem, un fo pa-
libds wissa mahziba, kad launa preekschsihne
labbas eeraschas samaita?

Bet es ne warru leegtees, ka pee dauds mah-
ziteem laudim mas Deewabihjaschanu atrohn.
Tee rettaki nahf us basnizu, retti eet pee Deewa-
galda, mahjäs Deewu ne luhds, ne proht ne-
weenai dseesmai meldiju nedf usnemt, nedf no-
turreht, un schobhs laudis tatschu sauz zeenigi.
Kungus un mahzitus kungus, kà tas buhs?
Taf mahziba pee teem apslahpst Deewabihja-
schanu? Cekam us to atbildu tewi luhdsobhs is-
lassiht eeksch muhsu awisehm, fo 63 lappinã par
Deewa wahrdu runnaju, un tad klaufi usman-
nigi schihs libdsibas.

Gaddijahs reiseneekam eet zaur Schweizeru
semni. Bija wihrs nogahjis libds Schamuhni
eeleijas, fur tas wissu-augstakais kalns Ciropas
semnẽ, libds 16000 pehdas augsts kalns. Bija
deenahm miglains gais un no kalna mas fo war-

reja redseht, un reiseneekam bija tai eeleijã leela
nauda iff no deenas trafteeri jamaksa. Un schim
dauds nautas ne bija. Tad behdigis apmettahs
wakkarã gulleht un dohmaja pee sewim: tif jaw
man us sehru semni, us Kursemni buhs ja-
dohdahs, bes ka to kalnu buhschu redsejis. Tẽ no
rihta iszehlees winsch eet pee lohga un faulite
tam jauki atspihd. Leelais, maktigais, warre-
nais kalns zell faru apfirmotu baltu mugguru
tif augsti us debbesim, ka paleef bail skaidri to
eeraudsiht. — Wiss irr ap winnu tif rahmi un
tif kluffu. Stahr wihrs, kà dsihwais lihkis!
Baltu, besgalligu sneega lauku ween eeraugi!
Neweens dsihwotajs pee winna ne ferrahs klahf.
Neweens lohps, neweens putns us winna gal-
lofsni ne warr aiseet. Un kad pahrdohma: fo
tu jaw wissu ne effi redsejis! Zif nekkaitami
1000 zilweku behrnus tu jaw effi redsejis kappõs
leekam. Zif pilfati preeksch tawahm azzim jaw
fagruiischi! Zif walstis sawas rohbeschas irr
patri-mainijuschas. Un fo tu wissu wehl ne sadsih-
wof un ne redsefi. . . Un reiseneekam tà doh-
majohf swehtas schauschallas noet garr fauleem.
Winna dohmas zellahs us muhschibu un affa-
rina tam speeschahs eeksch azzim; winsch saproht
to wahrdu, tas zilweks irr pihflitis; jeb
Kungs! kas irr tas zilweks, ka tu winnu pee-
minni? Un winsch pakluffu Deewu luhds un to
Kungu teiz un slawe. Un kad winsch iseet no sa-
was isstabas, ahra, nu poteesi — tam peetrufst
wahrdi to Kungu teikt un slaweht! Bija fweht-
deenas rihts, reiseneekam fwehts, fwehts
rihts! Un winsch eeraudsiht, ka kahda seewi-
na sezzen eet us basnizu, kad zitta zilweka ne
bija — winsch scho peesauz klahf un fakka:
Mahr eeraugi jelle un samanni jelle Deewa brih-
numa darbus! Zuhls laimigee laudis, us fur-
reem Deews iff deenas ar tif stipru wallobu
runna! Woi schobhs Deewa darbus warr re-

dseht, bes ka zilweks us muhschibu dohma u. t. j. p. Seewa tam atbild: Jaunstungs! kaunees! agrã rihã jaw effi galwinu peenehmis pilnu! Beskauna eij — ko Tu kawe laudis, kas eet us basrizu? Ko tu muldi, ko tu plahpa, woi eefi istabã eefschã, tu traffgahwi — tu! —. Ko nu schlecti lassitajs! kursch no scheem buhs swehtaki swehtu rihã pawaddijis, woi tas reiseneeks, jeb ta seewina; wansch kas ne bija basnizã gahjejs, jeb schi kas gabje us basnizu? Ja ne wairak no schi notikkuma redsefi, ka warr swehtu rihã swehti pawaddiht, bes ka paharus no dseefinu-grahmatas skaita, jeb dseefinu dseed, jeb spreddiki lassa.

Klauses wehl zittu lihdsibu. Ja lassitajs effi darba-zilweks, tahds kas iff deenas eet pee darba, un tu tikween til dabbutu par deenu ehst, kã es ehmu, tu ilgi ne isturretu pee sawa darba. Ne dohma wiss ka es tewis ceraugu par warren ehdeligu. Eirgs kad stãhw brihwẽ, eemett tam pahri reekusbas ausas un buhs apalsch, bet ja iff deenas brauffi, tam jadohd — jeb wansch isehd par deenu un nakti $\frac{1}{2}$ puhru. Kahds darbs, tahda barriba. Jo grubtaks darbs, jo smagga nastã, jo smags jubgs, jo stiprakas barribas wajjaga. Kas weeglas deenas irr warr ar masaku teefinu istift, kas grubtã darbã irr tam wajjaga stipra un zeeta ehdeena. Tã pee meefigahm leetahm irr, tãpatt pee garri-gahm. Ir ko weens warr pahrtift, ar to ohtrs ne warr istift, talabb ka ne weenadõs darbõs Deews tohs lizzis un ne weenadõs kaulds un ne weenadã ahdã. Tas swehtais gars, tas gars tahs pateesibas un mihlestibas ne runna tikween no bihbeles, bet arri no wissahm grahmatam, kas swehtai bihbelei ne runna prettim. Wansch arri runna zaur wissahm Deewa raddibahm, tas irr: wiss ko Deews irr raddijis, ja sahã katrai raddibai pehdas dsihã un winnas eefahkumu mekleht prahã zilla us Deewu. Us ba'nizu wedd daschadi zelli. Un brihscham gad-dahs ka basnizas nahzeji nahã, weens no seeme-ka un ohtrs no prett-seemela pusses. Weens eet ohtram prettim, kamehr pee basnizas durwim fastohpahs un basnizã kohpã ee-eet. Tãpatt par

daschadeem zelleem eet us debbesu walstiba. Nahwes stundina tee daschadi gahjeji jeb us debbesu walstibu nahzeji fatekã kohpã, sa-eet kohpã, ee-eet tai draudsivã to swehtu. Tã es dohmaju par scho leetu, prohti kad mahziti fungi, leelfungi ne tahdu Deewa-kalposchanu zeeni, kã mehs. Turklacht arri dohmaju: muhschigi tas wahrds paleek pateefigs, ka Jesus irr nahzis teem nabageem to preezas-mahzibu sluddinaht. Un es ne skaudu teem kas sehsch gohdã un mantã, un no firbs noschehloju tohs kas Jesus wahrds ne pasihst, to awotu ne pasihst, kas werd us muhschigu dsihwoschanu. Pasibstu arri tahs affas, no kurreem dauds mahziti fungi sawu dsihwibas uhdeni salkahs smelt; mannim tahs irr zauras affas, es sawas dwehseles slahpes ne warru ar tahdu uhdeni dsiffinaht. Bet manna tizziba irr, ka zits wahrds newaid dohts zaur ko zilweks warr swehts palift, kã weens tas wahrds Jesus Kristus. Un atkal: kas Jesu ne apleezina lauschu preekschã to wansch arri ne apleezinahs preeksch sawa debbesu tehwa. Talabb es — un dauds fungi un skohleti leelfungi ar mannim — ne nizzina Deewu luhgtees bajnizã, un winni uskohpi Deewa nammu, un teem winna mahzibas labbad no tam wairak swehtiba nahã, ne kã nekkohleteem. Irr fibbele leela ar nemahziteem laudim. Basnizã nahã, kalpo Deewam, bet ko palibst winnu Deewa-kalposchana? Paharus skaita ar tahdu johni itt kã tee bihtohs lai welns wahrds ne atnemim no muttes noht. Dseemas dseed ar tahdu spehku, kã bail lai ne trubhst dseedatajs dseedadams widdũ puscham. Salka un dseed: Amen, bet ne simm wiss ko tee fazzijufchi, un ne proht wiss ko tee dseedajuschã. Klausahs gan spreddiki, bet jo tumfchi, nefaprohtami wahrdi, jo tahdeem schlect spreddikis labs buht. Runna weenteefigi, mahzi zaur lihdsibahm, tee qiskerrahs pee weena wahrda gallina un pahrnahzis mahjã dasch nizzina tarwu mahzibu un fakka: neekus, laizigas leetas ween sluddina; ruana no ehsefa, no weherschã, no affas; no awota; no pehrlehm; no namina funga; no kashahm; no fullainem; no blohdahm; no tihkleem; no wihna-kohka; no kappeem; no

mehteta; no pubra; no luktura u. t. j. p. Ras zuhka, kas wehrsis irr u. t. j. p. to winsch sinn, scho redsamu leetu winsch pasihst, bet kad zaur scho redsamu leetu tam prahtu gribbesi zillabt us neredsamahm leetahm, tad ne ka! — tad to ne faproht! — Behrnu mahzi rohku zelt un list pee muttes lai samanna barribu ehst — bet favraschanu zelt un list klahst pee schihs woi pee zittas leetas, to buhs behrneem eenemtees bes mahzi-bas. — Woi tur irr gudriba klahst? Kad tu winnu mahzi raudsetu maifi ehst, ka tad bes mahzi-bas tam buhs Deewa maifi ehst? — u. t. j. p.

Sakku: Un ta jo prohjam, jo fur man buhs beigt runnaht teem prettin, kas farrojabs prett ffohlabm? Ur saweem wahrdeem esnu dascham wahjakam brablim gribbejis var paligu nahkt, ffohlab prettineeku wallodu list kauna, un tohs, kas gudraki proht runnaht, esnu gribbejis passubbinahkt lai winni scho leetu jo gauschi eeksch wahrdeem faleek un mums tad dohd lassihst.

W. P.

Teefas fluddinaschanas.

No Uppeemuischas pagasta teefas tohp wissi mantineekei tahs Suschu-krohga nomirruschas meitas Anne Wohlstein usaizinati, diwu mehneschu starpâ, probti lihds 4tu Janwar 1842, pee schihs pagasta teefas peeteiktees un to mantas-dallischanu fagaaidiht; ar to pamahzischanu, ka teem, kas noliktâ laika ne peeteiktees, wehlat buhs kluffu iazeesch. Uppeemuischas pagasta teefa, 7tâ November 1841. 1

††† Janne Krautsche, pagasta wezz.
(Nr. 50.) G. H. Schwandenberg, pag. teef. ffrihw.

Wissi tee, kam kahdas taisnas prassischanas buhtu pee ka nomirruscha Bramberges Zitterumbu-mahju faimneeka Zahna tohp usaizinati, 8 neddelu starpâ pee Krohna Bramberges pagasta teefas peeteiktees, jo wehlat neweenu wairâ ne klausihâ. Bramberges pagasta teefa, tonni 29tâ November 1841. 1

(L. S.) J. Sackenfels, peefchdetais.
(No. 310.) G. Paulborn, pagasta teefas ffrihweris.

Zittas fluddinaschanas.

Var Zahneem 1842 warr Leelas-Gezowas sudmallakrohgu us arrenti dabbuht. Kam panktu scho krohgu us arrenti nemt, lai pee laika pee muischas waldischanas peeteijahs. Lai 17tâ November 1841. 1

Kalnamuischas muischas waldischana zaur scho wissus pee schi pagasta peeraffistus pagasta lohjektus usaizina, pee atihwinaschanas sawu nodohschanu atnablt jeb sawas sibnes apmainiht, wisewehlat lihds 1mu Janwar 1842. Zeltabt tohp arridian wissahm pagasta teefahm, kas peeminnetem zilwekem bes passihm mahjas weetas dohtu, peeminnehts, ka tabs to launumu, kas no tam warretu zeltees, paschas zee-tihâ. 2

Muischas waldischana.

Udsires muischas waldischana usaizina zaur scho wissus pee Udsires peeraffistus bribwus landis, kas lihds schim un par to 1841mu gaddu sawas Krohna-nodohschanas naw atihosinajuschu, sawas nodohschanas wisewehlat lihds 1mu Webruar 1842 aikalasht; ar to pamahzischanu, ka teem, kas peeminnetus laudis bes grahamatahm peeturretu, wiss launums, kas no tam warretu zeltees, sew pascheem buhs japeemeh-ro. Udsire, 12tâ Dezember 1841. 3

Baron Sacken.

Leela Berstelê irr mohderechana no 110 flauzamahtm gobwim, krohga pee leelzetta un fnechde us arrenti dabbujami. Klahtaku sinu labbad wajaga pee muischas waldischanas peeteiktees. Leela Berstelê, 10tâ Dezember 1841. 3

Slana par jaunahm grahamatahm.

1) Swehti stahsti is Deewa wahrdeem islassiti no August Döbner Uhdascha un Garkalna mahzitaja pirma un ohtra dalka, drikteti Ribgâ 1841, pirmai dalkai 132 pufslappas, ohtra dalkai 96 pufslappas, abbas dalkas maksa ne-eefectas 30 kap. fudr., papihru wahla eefectas 37 kap. fudr., pufslappas no scheem stahsteem us reis pehrk, tad no katras atlaisch 5 kap. fudr. Scho grahamatinu warr dabbuht pirkt pee Ribgas wezzaka mahzitaja pee Zahna basuizas Trey, winna nanumâ pee Sinder-eelas.

Ur leelu preeku scho grahamatinu effam lassihuschu, un ja buhtu nuhsu spehka, labbpraht katras mahjas ar scheem stahsteem apdabwinatum. Schee stahsti irr ar apkerschanu un ar gudru sinu salikti, ne par ihfi, nedf arridsan par garri. Lohs islassihis itrin labbi warr eepasihtees ar swehtu bibbeli, kas lihds schim par dahrgi pirkama, un arri dandf lassitajem par grubti faprohtama, par stipra barriba. Zaur scheem stahsteem prahts arri dandf atwehrsees pee spreddiku dsirdechanas un lassischanas, jo spreddikeem zits pamats

jav newald fà Deewa swehtais wahrds. Schis pamats wehl dauds klausitajeem pawiffam irr swesch un nepaststams, un talabb ta stipraka berriba fo dohd basnizà, arri mas fo eet pee firdè. Ur aufim gan dsird, bet ar fird' un praktu ne nemm prettim, talabb fà firds ne irr iskohpta un prahts ne irr islohjhts.

Ur leelu luhgschanu Garkalna mahzitaju luhdsamees tif labbi buht un wehl sawu galwinu publeht un arridsan drikkds celift: Va mahzifchanu floblimeistereem fà schohs stabiùs buhs behrneem litt preekschà, kahdas mahzibas, kahdas apzerreschanas no katra stabsta warf isnemt. Saulite patte gan spibb no sewis, bes fà rahda: redi fàe fur spibb! tàpatt irr Deewa wahrds pars parahdabs spehzigè no sewis, bes fà wissu pehz kahrtas isleek, bet dascheem azzis irr aie-

lihpufchas un kad azzis labbi ne ismasga, faulite tam rahdabs miglà ween buht. Tàpatt arri pee Deewa swehta wahrdina gan labbi un derrigè, kad papreekschu pamahzidams wahres azzis atwere. Un schinni pamahzifchanà gribbetum labbak atrast par dauds, ne fà par mas, ihpaschi par teem stabstecem no wezzas derribas laikeem, par kurreem retti dabbobn spreddikus dsirdeht.

Deews tas Kungs lai schai grammatinai palihds bagatus anglus nest!

2) Swehtas gudribas gramata (no Ugeluth) neez feeta makfa 20 kap. sudr.; beefa popibra waktà 25 kap. subr.

3) Skoblas behrnu Deewa-luhgschanas 2½ kap. subr. Schihs beidsamas gramatinas warr dabbubt tai paschà westà pirkt. W. P.

S i n n a.

Teem, kam patihkams buhtu, schahs Latweeschu Awises ir turpmaf lassihht, scheidt sinnamu darra, fà tahs arri nahloschà 1842mà gaddà rakfihhs. Makfa, apstelleschana un wissas zittas lectas paliks fà preekschlaikà, bet fà warretu sinnahht, zif awischu lappas buhs litt rakfids esspeest, tad ikkats gohdigs lassitais tohp luhgts, Eteffenhagen kungam pee laika to usdoht, fà tas pirzeju wahrdus un naudu warretu salassihht. Zo tee, kas wehlafi schahs lappinas apstellehs, ne warrehs par launa nemt, kad tee tohs pirmajus nummerus ne dabbuhs lihds.

Naudas, labbibas un prezzu tirgus us plazzi. Rihgà, tanni 8tà Dezember 1841.

	Sudraba			Sudraba	
	Rb.	Rv.		Rb.	Rv.
i jauns dahlberis . . . . . gelbeja	1	33	i pohhs kannepu . . . . . tappe makfahs ar	—	90
i puhè rudju . . . . . tappe makfahs ar	1	60	i — linnu labbakas surtes — —	1	80
i — kweeschu . . . . . — —	3	—	i — — siktakas surtes — —	1	60
i — meeschu . . . . . — —	1	20	i — tabafa . . . . . — —	—	65
i — meeschu = putraimu — —	1	90	i — dselses . . . . . — —	—	75
i — ausu . . . . . — —	—	80	i — sweesta . . . . . — —	2	50
i — kweeschu = miltu . . . . . — —	4	—	i muzzà silku, preeschu muzzà — —	7	50
i — bihdeletu rudju = miltu — —	2	30	i — — wihkschnu muzzà — —	7	75
i — rupju rudju = miltu — —	1	70	i — farkanas fahls . . . . . — —	7	—
i — firnu . . . . . — —	1	60	i — rupjas leddaimas fahls — —	6	—
i — linnu = sehklas . . . . . — —	2	50	i — rupjas baltas fahls — —	4	40
i — kannepu = sehklas . . . . . — —	1	50	i — smalkas fahls . . . . . — —	4	—
i — kinnenu . . . . . — —	5	—			

W r i h w d r i k k e h t.

No juhrmallas gubernementu augstas waldischanas puffed: Waldischanas-rahts A. Weitler.